

BULLETIN

Společnosti Otokara Březiny

71

Jaroměřice nad Rokytňou

ÚNOR 2018

OTOKAR BŘEZINA AŽ SEDNEŠ ZA MŮJ STŮL

V těch krajích duše mé, kde neplá světlo denní
zas dávným šelestem blíží se doba žní;
mé zrní ztracené tam zavál vítr snění
a v klasech mlékem zrá má záře měsíční.

Vod věčných oddechem zas večer tíží prosát,
dech země závratný mi stoupá osením;
v šum větrů zámořských, v klekáních mrtvých osad
pád rosy hřbitovní mi zvoní umdlením.

Jdu, teskný, duší svou, kde setba noci zraje,
bezdětný hospodář po vzkvetlých mezích, sám,
a v hudbě tušení, jež siným světlem hraje,
na noci budoucí své lásky vzpomínám.

Až sedneš za můj stůl, čekaná, Nepozvaná,
se zraky tajemství, se slovy němými,
s bohatstvím neznámým, milostná, obávaná,
s dotknutím ledovým, s polibky věčnými,

v náš nápoj šumivý var času bude vřítí,
víc hlasů, barev tíž, sen plný snů a dní,
a chléb až rozlomíš z mé hořké setby žití,
žeň poznáš klasů mých, chuť záře měsíční.

Svítání na západě

Rok Otokara Březiny a rok stého výročí vzniku Československa

Co uděláme k našim významným výročím

1. Besedy, přednášky, pořady z díla a k dílu Otokara Březiny.
2. Soutěž pro gymnázia a střední školy: Dílo Otokara Březiny pro současnost. Soutěž k 150. výročí narození Otokara Březiny a k 100. výročí vzniku Československa. K pozvánce do každého gymnázia (a tam, kde naši členové tuto soutěž nabídnou) kdekoli v ČR a SR, pošleme e-mailem esej Mír a Slovo pro případ, že by v školní knihovně eseje Otokara Březiny neměli. Komu se to zdá obtížné, připomenu: Václav Havel napsal svoji první literární práci již ve svých sedmnácti letech a to právě o Otokaru Březinovi. Příspěvek je ve sborníku ze sympozia. Studenti, kteří se přihlásí, napíší svůj text na 1 normostranu a v něm rozvinou konkrétní myšlenku, která je oslovila v souvislosti s děním ve světě. Tři nejlepší práce jsme připraveni dát do sborníku z letošního sympozia. Více na samostatné straně o soutěži.
3. **Uspořádáme Mezinárodní symposium Otokar Březina 2018 opět s Ústavem české literatury a komparatistiky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy.** Odborným garantem tohoto sympozia bude náš čestný předseda Dr. Petr Holman. Místo a čas konání: Reprezentační prostory státního zámku v Jaroměřicích nad Rokytnou v sobotu 15. září od 9 do 16.00 hod. Mimo bohemistických studií **uvítáme příspěvky věnované inspirativnímu vlivu Otokara Březiny pro současnou společnost.** Účast již přislíbili: prof. Alexander Völl, president Europa-Universitet Frankfurt, prof. Josef Rostinsky z Tokijské univerzity a PhDr. Oksana Lichačeva ze Sankt Peterburgu.
4. Na závěr Mezinárodního sympozia se uskuteční slavnostní pořad k poctě Otokara Březiny a k jubileu Československé republiky, který se koná v 17,30 hod v chrámu sv. Markéty v Jaroměřicích nad Rokytnou. Interpretaci z Březinova díla přislíbil Alfréd Strejček, který vážně onemocněl, tak jednáme s dalšími výbornými interprety. Hudební části se ujme šedesátičlenné Pěvecké sdružení Campanula Jihlava pod vedením sbormistra Pavla Jiráka.
Tento slavnostní pořad se snažíme následně uskutečnit také v Praze.

5. Vydáme sborník z Mezinárodního sympozia Otokar Březina 2018.
- 6. Naše členy prosíme, aby letos přispívali do časopisů, novin, rozhlasu, televize i do digitálních sítí, aby Otokar Březina v tomto jubilejním roce vstoupil do povědomí široké veřejnosti nejen jako básník, ale také jako tvůrce vizí kultivované a zodpovědné společnosti. Zorganizujte i u vás nebo v okolí besedu, přednášku, pořad z díla Otokara Březiny. Můžeme poskytnout podklady z našich pořadů, které můžete použít.**
7. Uspořádáme letos také výstavy. Jedna z nich bude v září v Městském kulturním středisku v Jaroměřicích nad Rok. Další jsou ještě v jednání.
8. Město Jaroměřice nad Rokytnou, které je majitelem budovy Muzea Otokara Březiny, v minulém roce opravilo střechu i s krovy a v letošním roce uskuteční stavební rekonstrukci původního básníkovy bytu včetně oken, dveří, a bude zajištěna temperance, aby se výtvarná díla a listinné památky mohly uchovat pro další generace. Důležité je, že opravy budou hotové do konce července 2018!
9. Sledujte webové stránky SOB: www.otokarbrezina.cz, kde budeme i nadále zveřejňovat, kdy a kde se nějaké setkání, pořady aj. uskuteční. Pozvěte tam vaše přátele a hlavně mladé lidi.

POZVÁNKA NA MEZINÁRODNÍ SYMPOZIUM „OTOKAR BŘEZINA 2018“

Termín: 15. 9. 2018, při příležitosti 150. výročí narození Otokara Březiny a 100. výročí vzniku Československé republiky

Místo: Reprezentační prostory Státního zámku v Jaroměřicích nad Rok.

Téma: Dílo Otokara Březiny, literárněvědné, komparatistické, mezioborové studie. Vítané budou příspěvky k esejím, které jsou inspirací i dnes.

Pořadatelé: Ústav české literatury a komparatistiky FF Univerzity Karlovy v Praze, Společnost Otokara Březiny, Město Jaroměřicích nad Rokytou

Záštitu převzali:

MUDr. Jiří Běhounek, hejtman Kraje Vysočina, poslanec Parlamentu ČR

Prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., rektor Univerzity Karlovy v Praze

doc. PhDr. Mikuláš Bek, Ph.D., rektor Masarykovy univerzity v Brně

RNDr. Miloš Vystrčil, senátor, dříve hejtman Kraje Vysočina

Odborný garant: Dr. Petr Holman

Jednací řeč: čeština.

Termín podání přihlášek: 31. 5. 2018 na adresy hofer.j@seznam.cz, nebo studijniknihovna@otokarbrezina.cz

Abstrakt Vašeho příspěvku v rozsahu max. 600 znaků zašlete, prosím, ve formátu MS Word, do 15. 6. 2018 na e-mail: Jiří Höfer: hofer.j@seznam.cz,

Dr. Petr Holman: namlolsen@gmail.com

Účastnický poplatek ve výši 600,- CZK, zašlete prosím do 25. 6. 2018 na účet Společnosti Otokara Březiny číslo 226798166/0300, variabilní symbol 680913. Organizátoři upozorňují na možnost případného nezařazení příspěvku do programu konference s ohledem na jeho odbornou či tematickou nezpůsobilost. O tomto kroku budou dotyční informováni.

Přehled přednášek, podrobné organizační informace a ubytování budou účastníkům odeslány do 15. 7. 2018.

Za pořadatele: doc. PhDr. Jiří Wiendl, Ph.D., ředitel Ústavu české literatury a komparatistiky UK v Praze, Mgr. Jiří Höfer, Společnost Otokara Březiny.

Přihláška na mezinárodní sympozium „Otokar Březina 2018“

Datum a místo konání: sobota 15. 9. 2018, reprezentační prostory Státního zámku v Jaroměřicích nad Rokytnou, Česká Republika

Jméno, příjmení (uved'te prosím také Vaše akademické tituly):

.....

Pracoviště, případně bydliště (uved'te prosím přesně znění, bez zkratek):

.....

Adresa:

Telefon: E-mail:

Účast s příspěvkem / bez příspěvku, jako posluchač (nehodící se škrtněte).
Posluchač bez příspěvku účastnický poplatek neplatí.

Na sympozium se přihlašuji s příspěvkem:

.....

.....

Žádám o zajištění ubytování od do

(V Hotelu Opera je jednolůžkový pokoj za 850 Kč, dvojlůžkový za 1290 Kč, ubytování v okolních penzionech stojí od 500 Kč). Další možnosti ubytování v Třebíči, Mor. Budějovicích a Hrotovicích.

Žádám informaci:

Postupová soutěž k 150. výročí narození Otokara Březiny a k 100. výročí vzniku Československa pod názvem Dílo Otokara Březiny pro současnost

Charakteristika

Otokar Březina patřil v prvním desetiletí Československé republiky k nejvýznamnějším osobnostem, které spoluvytvářely obraz kulturně vyspělé země ve světě a výrazně ovlivnil velké množství významných osobností. O jeho vlivu svědčí také 8 nominací na Nobelovu cenu, což zjistil Dr. Petr Holman, vědecký pracovník FF Univerzity Karlovy, v archívu Nobelovy nadace.

Pravidla a organizace

1. Společnost Otokara Březiny rozešle do 1. 3. 2018 výzvy k soutěži na jednotlivá gymnázia a případně na další střední školy. S touto výzvou pošle na adresu škol esej Mír pro případ, že ve školní knihovně nebudou k dispozici Eseje Otokara Březiny.
2. Soutěžící mohou použít myšlenky z kterékoli eseje Otokara Březiny.
3. Vyučující, který bude ředitelem školy pověřený provedením soutěže ve škole, vybere studenty, kteří se soutěže zúčastní a pošle seznam studentů, na adresu elektronické pošty:
studijniknihovna@otokarbrezina.cz
4. Soutěžící napíší úvahu, ve které uvedou, co je v eseji zaujalo a tuto myšlenku dále rozvinou. Vyučující vyhodnotí jejich soutěžní práci, která bude v rozsahu 0,75 až 1 normostrana, při velikosti písma 12. V záhlaví každé práce bude odkaz, ze které eseje soutěžící vycházeli a pod tím myšlenka, která je inspirovala. Veškeré citáty musí být psány kurzívou.
5. Vyučující pošle dvě nejlepší soutěžní práce se jmény autorů na adresu studijniknihovna@otokarbrezina.cz a to do 15. 4. 2018.
6. Společnost Otokara Březiny pošle 16. 4. na adresu zúčastněných škol esej Slovo, která může poskytnout soutěžícím podklad do 2. kola, ale

mohou použít kteroukoli jinou esej Otokara Březiny pro svoji další soutěžní práci.

7. Pro postupující studenty je pracovní postup stejný jako v 1. kole. Jen téma použijí z jiné eseje, než v 1. kole.
8. Pověřený vyučující pošle do 15. 5. 2018 obě sepsané soutěžní práce na adresu studijniknihovna@otokarbrezina.cz
9. Pětičlenná komise vybere tři nejlepší práce. Výsledek se jmény tří vítězných studentských prací bude poslán školám do 15. 6. 2018. Tyto tři vítězné práce budou zařazeny do sborníku z Mezinárodního symposia Otokara Březina 2018, které pořádá Ústav české literatury a komparatistiky FF Univerzity Karlovy ve spolupráci se Společností Otokara Březiny.
10. Dne 15. 9. 2018 předání cen v Jaroměřicích nad Rokytnou v průběhu Mezinárodního symposia Otokar Březina 2018 v reprezentačních prostorách Státního zámku v Jaroměřicích nad Rokytnou.
11. Cena pro první tři: kniha, grafický list, bezplatný vstup na slavnostní pořad, kterým bude symposium zakončeno.
12. Oceněné soutěžní práce budou publikovány v Bulletinu Společnosti Otokara Březiny, případně i v novinách.
13. Harmonogram soutěže:
 - a. Rozeslání podkladů soutěže 1. 3. 2018.
 - b. Vyučující pověřený ředitelem školy pošle přihlášku.
 - c. Do 15. 4. doručení vítězných prací 2 studentů.
 - d. Dne 16. 4. bude školám zaslána další esej pro 2. kolo.
 - e. Do 15. 5. pošle škola práce obou postupujících studentů.
 - f. Výsledek se jmény tří vítězných studentských prací bude poslán školám do 15. 6. 2018.
 - g. Dne 15. 9. 2018 předání cen v Jaroměřicích nad Rokytnou v průběhu Mezinárodního symposia Otokar Březina 2018. Cena pro první tři: kniha, grafický list, bezplatný vstup na slavnostní pořad, kterým bude symposium zakončeno.

SPOLEČNOST OTOKARA BŘEZINY
a
MĚSTO JAROMĚŘICE NAD ROKYTNOU

pořádají v sobotu 24. března 2018

10.00 Pietní akt u hrobu Otokara Březiny

Další pořady v salonu Restaurace Viola, Náměstí Komenského 34:

10.45-11.45 Otokar Březina stále aktuální

a

**vyslechneme tři zhudebněné básně O. Březiny
od Petra Kopejsky, které budou letos součástí
jeho recitálů**

11.45-12.05 Výroční schůze SOB

Zpráva o činnosti, zpráva o hospodaření, plán činnosti ke 150. výročí
narození Otokara Březiny a vzniku Československa

Přestávka na občerstvení

**Čas osobních setkání,
na který jsou všichni členové a příznivci srdečně zváni**

Srdečně zvou pořadatelé

Vzpomínka na Josefa Kapinuse (1900 – 1968)

Letos 11. února uběhlo 50 let od úmrtí Josefa Kapinuse - sochaře, malíře, grafika, ilustrátora, vlastivědného badatele, kulturního organizátora a pedagoga, člena Spolku výtvarných umělců Myslbek.

Josef Kapinus se narodil v malé vesničce Lázu, vystudoval Reálné gymnázium v nedalekých Moravských Budějovicích, u zdejšího profesora Františka Šindeláře získal začátky v malování. Přál si pokračovat ve studiu na umělecké výtvarné škole, ale pro nesouhlas rodičů odešel na učitelský ústav do Prahy. Zde současně navštěvoval večerní kurzy na umělecko-průmyslové škole u profesora Karla Štipla.

Jak se dostal Josef Kapinus do Jaroměřic nad Rokytnou? To je docela zajímavá historie. První jeho učitelskou štací byly Šebkovice, vesnice, kde působil jako kaplan Jakub Deml. Dalším jeho učitelským místem byly Želetice u Znojma. Všude kde se dalo, měl Josef Kapinus při ruce skicář, který plnil kresbami krajiny, zvířat, lidí, kreslil děti ve škole a zejména také karikatury podle Georga Grosze, na kterých zobrazoval prezidenta republiky a četné přední představitele státu. Jeden jeho kolega mu je uzmul a odevzdal představenému. Proti autorovi bylo zahájeno trestní řízení, nejprve měl být suspendován, ale nakonec byl přeložen na dvoutrídku k Jemnici. Zdejší pan řídící byl divous a v noci honil milého podučitele s nožem v ruce kolem školy. Josef Kapinus si začal hledat jiné zaměstnání a dokonce se přihlásil na práva. V Šebkovicích žil oddaný ctitel Jakuba Demla tesař František Kratochvíl a ten napsal Jakubu Demlovi do Tasova dopis, kde mu vylíčil patálie J. Kapinuse. Dopis pak putoval z Tasova do Jaroměřic Otokaru Březinovi. Básník nemeškal a pozval učitele do Jaroměřic. Ten pak navštívil básníka se slohou svých kreseb a maleb. Díky jemu, Jakubu Demlovi a školnímu inspektorovi Matěji Lukšů, získal učitelské místo na jaroměřické měšťanské škole. Dvakrát týdně docházel do Březinova bytu a poslouchal přednášky o umění. O prázdninách několikrát pobýval u sochaře Františka Bílka v Chýnově, kde získal technické dovednosti v práci se dřevem, v modelování a odlévání. Po umělecké stránce byla jeho tvorba jiná, zejména jej oslovil chorvatský sochař Ivan Meštrovič. Strávil i nějakou dobu v Itálii, kde se zajímal o dílo Mazzoniho a Nicolò dell Arca.

Tvorba Josefa Kapinuse byla velmi rozmanitá. Zabýval se dřevořezbou, např. pro chrám sv. Markéty vyřezal sošku sv. Judy Tadeáše a reliéf čtyř evangelistů na chrámová vrata. Ve svých bustách (pálená hlína) zpodobnil významné osobnosti Jaroměřicka (Otokara Březinu, Jakuba Demla, ředitele školy, kolegy), ale také místní řemeslníky. Každý z portrétů pravdivě vypovídá o vlastnostech a povaze portrétované osoby.

Velmi se zajímal o jaroměřický barok z doby působení na zdejším zámku hraběte Jana Adama z Questenberka. Byl jedním z autorů Jaroměřického památníku (1939), který vyšel k 200. výročí vysvěcení chrámu sv. Markéty a 10. výročí úmrtí Otokara Březiny. Byly to stati „Jaroměřické baroko“ a „Fresková výzdoba sv. Markéty“. Další jeho články o umění a z bádání se nachází v oblastních sbornících.

Josef Kapinus patří k zakládajícím členům Společnosti Otokara Březiny, která byla založena v roce 1932 a od té doby byl též členem výboru.

Jaroměřicím, kde si postavil vilku a zbudoval malý ateliér, zůstal věrný až do smrti.

Připravila Helena Peschová

Použitá literatura Alois Plichta – Tajemství času 1,
Ivo Binder – Vlastivědný sborník Moravskobudějovická III/2011
Radovan Zejda – Jaroměřice n. Rok. kulturní

Děkujeme partnerům:

Stanislav Hort Třebíč, Město Jaroměřice n. R., Dřevozpracující VD Jaroměřice n. R., Vladislav Motýl, doc. MUDr. Emil Černý, CSc. Brno, MUDr. Jana Langášková, MUDr. Jan Kousalík, MUDr. Blanka Götzová, Lékárna Jaroměřice n. R., Dr. Ivo Koudelka, doc. PhDr. Jiří Dan, Ing. arch. Michal Zlatuška, Mgr. Marie Rynešová, Rekonstav Hynek Bednář, Jaroslav Frýdek a dalším dárcům.

Bulletin vydává výbor Společnost Otokara Březiny v Jaroměřicích n. Rok., Březinova 46, 675 51, tel.: 603760768. IČ: 44065841, e-mail: předseda Jiří Höfer: hofer.j@seznam.cz,

Muzeum Otokara Březiny se studijní knihovnou: studijniknihovna@otokarbrezina.cz

Adresa našich stránek: www.otokarbrezina.cz

Číslo účtu SOB: 226798166/0300

Toto číslo sestavil výbor SOB, sazba Mgr. Radek Svoboda, tisk Helena Stejskalová.

Obsah:

Co uděláme k výročí O. Březiny a k jubileu Československa
Pozvánka na Mezinárodní sympozium Otokar Březina 2018
Postupová soutěž k 150. výročí narození Otokara Březiny
Pozvánka na 24. 3.: Pietní akt, čl. schůze, pořad s recitálem P. Kopejsky)
Josef Kapinus – výtvarník a člen výboru SOB od r. 1932

Příspěvky do č. 72 dodejte laskavě do 15. 7. 2018.

Prosíme o sdělování případné změny adres a e-mailů.

Ilustrace na titulní straně: Josef Kapinus, kresba ke stému výročí narození Otokara Březiny (1968)